Դ. ԶՎԱՐՃԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՇԱՄՇԱԴԻՆՅԱՆ ԶՎԱՐՃԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1 (113). ՄԻՆԱՍ ԱՊՈՒ ՍՈՒՏԸ*

Պուկաս սասըիներ ա ըլել, էս Մամռ սլասյն ու Սինաս դսչին իրար եեա վիճիլիս են ըլել: Սի քիչ մածուն ա ըլել, ասել են. – Վըերս վըեյ լավ սուա ասենք, էտ մածունը նա դի ուսիլ:

Էս Մամռ սլապը ասել ա. – Կեսսի էն դոլեն մի մեծ մոըի յս ըլել, էնքան մեծ ա ըլել, քյնացել ենք ինչքան կսցինով սվել ենք, կստըել ենք, վեըչը մի կեըպ ըըաբեքով, պյնով պիըել ենք տեղսց եըսցըել:

Էս Սինաս դսչին ասել ա. – Դե եմի էլ ես եմ ասըմ: Սի աաըի Քըռի էն դոլեն մի մեծ ծըմեըուկ ցանեցին: Էս ծըմեըուկը Քըռի ճըըի կըլխտվը եկսվ անց կըցավ էս դոլը, վըեը անց կըցավ էս դոլը, – ասըմ ա, – տանձկը վեը կսըսնք քյնացինք կըապեցինք, կըաըեցինք, աեսանք՝ ծըմեյսւկի միչին մի նամսւկ կս, նամսւկը սյձց աըինք, կսըթացինք, աեսանք՝ միչին կյսած. «Մամռ սլսպը դալսթ ա անըմ, Սինաս ապին մածունն ուտի»:

2 (114). ՎԱՐԹԱԶԱՐ ԱՊՈՐ ՇԱՎԹՈՒԼԸ*

Ապրիլ ամսըմն ա ըլըմ, շավթըլքեըը ծաղ-կսծ ժսմանսկը պեյթցի Բեղլվանց Սուսին թովուզեցու փեսա Վաըթձզձըին ասըմ ա. – Վաըթձզձյ ապեյ, քու հանեըը ասել ա՝ եկ Թուփուզ, մի բեռը շավթուլ տաը, ըըեխեքը ուտեն:

Վաըթազաըը խուըջինը, քթոցնեըը քցըմ ա ծիու վըա, ինքն էլ նի ըլըմ, քյնըմ Թովուզ, վըեը շավթուլ պիըի: Ասըիլ ամսըմը ի՞նչ շավ-թուլ, աձյտսկ եա ա կյպի, ու ասըմ. – Ա՛ Մուս, կսըոյ ա ես չի, մի եաըսն էը, պետք է խսւիել ի՞ը:

3 (115). ՄՈՒՔԵԼԻ ՆԱՄԱԿԸ*

Մեր Վիլաբանց Մուքեփ տղեն՝ Սաըքի-սը, քյնըմ ա Բաքու աշխասսիլ: Օըեըից մի օյ նամսկ ա կյըըմ, ասըմ ա. «Ա՛յ հեըա, վըե՞նց եք, ի՞նչ եք, ի՞նչ պյնի եք, ի՞նչ պյնի չեք ըլըմ»: Հեըը կյըըմ ա, նամակին սյասասխս-նըմ ա, թե. «Տղա ջան, լավ ենք էփ, յոլա ենք քյնըմ»:

Եըգըոըթ նամսկը սպեն Բաքվից կյյըմ ա, թե. «Քու կյըած նամակից մի զաա էլ ա կըացի վըեչ եսկանամ»:

Հեըը ասլի նամակին սյաղսսխսնըմ ա, ասըմ ա. «Փեչի մի դոլեն նստած տու իը, մի դոլեն ես ի նստած, կսյի վըեչ քե սյսն եսկցնեմ, ըստիան Բաքու ես քեզ ի՞նչ կսյամ եսկցնեմ»:

4 (116). ՄԵԾ ԱԽՊԵՐԸ*

Վեըին կսըմիըեցի մի ստսկախտս լսըմ ա, վըեը բեըթցինեըը լավ ստակախտսնեյ ունեն, ասըմ ա. – Էս ա քյնամ, նըանց եոքին եանեմ:

Վեը ա կենըմ, կյձվսզսնը աընըմ մեչ-քին, ճանասյսըվըմ Բեըթ: Հենց գյուպի ծսյըին մի շուն եաըցակվըմ ա վըեն: Շունը վըեը եաըցսկվըմ ա, էս մաըթը փեասով խփըմ ա շանը: Փեասով խփըմ ա, շունը սկսըմ ա կսլսնչ-կալսնչ կյձլը: Ասըմ ա. – Ի՞նչ ես կսլսնչ-կալսնչ կյաի, – էա աան կնիկը, – եենց գիղանք քու մեծ ախպեյն ա, ըռխիա մի եետ սիլլա ա տվել էյի:

5 (117). ՄՈՂՈՄ ՀԱՅՆ ՈՒ ՍՈՒՐՓ ՍԱՐՔԻՍԸ*

Մողոմ հայը էշը աղաք ա անըմ, քյնըմ քոլը, քյնըմ ա մի իշապեոը փեա անըմ, էշը պեռնըմ, եաղբետ վըեը աուն կյա: Ծըմփին

կյալիս ա, էշի պեռն էլ շատ ծանըրն ա ըլըմ, էա դիքին վըեր դեմ ա ըլըմ էշը, քմալիցը սկըըմ ա բըըթիլը, վըեր բըըթըմ ա, աըթեն էլ ուժը չի պյսաըմ, մի վախտ կյանչըմ ա, ասըմ ա. – Աստված ջան, փըըկի՜, սուրփ Սարքիս փըըկի՜, օգնի՜, էս աըա, էն ալա:

Մի վախտ աըթեն էա մաըքը վըեր բըըթելուց բըզարըմ ա, էշը սյնց ա քցըմ, պյնց ա քցըմ, մեկ էլ քմակեն լռնչըմ, ասըմ. – Սուրփ Սայքիս, դե՛ փախի, էշը եկու՞վ: Սուրփ Սարքիս, դե՛ փախի, էշը եկյւ՞վ:

6 (118). ՆԱՎՈՒՐԵՑԻՆ ՈՒ ՊԵՐԹՑԻՆ*

Մի մարթ էշը նստած քըլը քյնալիս ա ըլըմ: Ճանապյաըին եանդիպել ա մի ուրիշ մարթ, ասել. – Քեռի, վըեր գյուղից ե՞ս:

Ասել ա. – Ես նավուրեցի եմ, դա՞րդըա աանեմ, աալինս էլ պերթցի ա:

7 (119). ՄԵԼԻՔՅԱՆԻ[1] ԱԿՆՈՑՆԻՆ*

Ուրեմը աա վեր ա կենըմ քրշերվա կեսին, թե. – Կնիկ ջան, կնի՛կ, մի չեչմակնիս իս աու:

– Ա՛յ ադա, էս չախփին չեչմակնիտ ի՞նչ ես անըմ:

Թե. – Էրազ եմ անեըմ, բարաք լյավ չի ըրևըմ:

8 (120). ՍԵԴՐԱԿԻ ՎՈՐՑԱԿԸ*

Էս մեր գյուղի Բարայան Սեդրակը շաա շուլուշչի մարթ ա ըլել: Մի անքամ աա վորցակը վեր ա կալել, քյնացել ժամագործի մոա: Ժամագործն ասել ա. – Ա՛յ ադա, էա վորցակն էա ու՞ր ես սլիրել:

Ասել ա. – Պիրել եմ սարքես, մի ժամ եեա ա ընգնըմ էս անդերը:

9 (121). ՊԱՐԱՊ ՄԱՐԹԸ

Մի անքամ էս Բարայան Աեդրակին մոացել ա մեր գյուղի էն Բարայան Աշոտր ու ասել ա. «Մի աենամ, ասըմ են սա շուլուշչի ա, աենանք իսկուպես շուլուշչի ա՞, թե՞ չէ»: Ասել ա. – Ա՛ Սեդրակ ապի, յաման եազըմ եմ է՜:

Ասել ա. – Ա՛յ ադա, դե էա ա պյսրապ մարթ ես, թոքին աու էլի:

10 (122). ՄԱՔՐԱՍԵՐ ԿՆԻԿԸ

Մի անքամ էլ Սեդրակն ասըմ ա. – Ա՛յ ադա, իմ կնիկն էնքան թամուզ ա վըեր:

Ասըմ են. – Վըե՞նց, Սեդըակ:

– Ա՛յ ադա, աունը լիքը ծերա, էնքան ուսլուրին ման ա կյալի, վըեչ մի ծերա լրփըմ չի:

11 (123). ՄԻ ԱՏԱՄ ԷԼ ՀԱՆԻ

Մի անքամ Սեդրակը աարել ա, վըեր կնոչ աաամը եանիլ աա: Աի աաամը եանել ա, փոռը ավել ա, եինգ ռուբլի ա ավել: Էա աաամ եանող րժիշկն ասել ա. – Ա՛յ ադա, ապսչի չունեմ, րա էս վըե՞նց անեմ:

Ասել ա. – Սդսչի չունե՞ս, մի աաամ էլ եանի:

12 (124). ՍԵԴՐԱԿԸ՝ ՄԻՋՆՈՐԴ*

Սեդրակը աշխատըմ ա Ճանրաժնըմ: Հեան էլ մի սիրուն եարս ա աշխատելիս ըլնում: Սի երիտասարդ գալիս ա էա ըխճկանը եավանում, ասըմ ա. – Վըե՞նց կըլի, վըեր էս սփճկյանը դասավորես, ամուսնանամ եեար:

Ասըմ ա. – Շաա էլ լավ կըլի:

Էա օրը անըմ ա արան ճաշարան: Հյուրասիրության եաջորդ օրը գալիս ա, ասըմ ա թե. – Բա ի՞նչ արիր:

Թե ասըմ ա. – Գիդե՞ս ինչ, – ասըմ ա, – երկու երեխաներին եամաձայնացրել եմ, մեկը կա կըծբին, ինչքան չարչարվըմ եմ, եամաձայնվըմ չի:

13 (125). ԿԱՐԱՊԵՏ ՀԱՅՆ ՈՒ ՏՂԵՔԸ*

Թովուզեցի Կարապետ եայր Ներքին Կարմիր ա քյնալիս ըլել, էս Ներքին Կարմիրի ադեքն էլ իաա վե աալիս են ըլել ըաեդ: Ասել են թե. – Ա՛ եայ, էա դու՞րն ես քյնըմ:

[1] *Մելիքյանը ուսուցիչ է, որի մասին Բերդում զվարճախոսությունների շարք է պատմվում (ծանոթ. բանահավաքի):*

Ասել ա. – Քոսալսը[2] եմ քյնըմ, տղեք ջան:

Ասել են. – Բա Քոսալսր մարթ չկա, ա՛ դլսյ, ետ տառ, իզուր էլ քյնալ մի:

Ասել ա. – Տղեք ջան, ինձ կնանիքն են պեսւկը, մըրթկեքը պեսւկը չեն:

14 (126). ԱՎԱԳ ՊԱՊԻ ՃԱՄՓԵՆ*

Ավւզ պլսպը մաքերի եղնա ընգած՝ ծին թամքիլիս ա ըլել ու թտրս ա թամքիլիս ըլել: Անց կենողներից մինը ասել ա թե. – Ավւզ դայի, էա իի՞ ես ծին թարս թամքըմ:

Ասել ա. – Ա շան տղա, ի՞նչ ես գիդըմ, ես դյեր դեմ քյնա՞լ, թե՞ կվեր:

15 (127). ԿՅԱԼՈՒՍՏ ԴԱՅՈՒ ԱՌԱՋՔԱՇՈՒՄԸ*

Մի օր երցրի Կյալուստ դւսյուն, քյնեյլ սար խոզերը. – Կյալուսա դւսյի, վըրեյի՞ ես ըշխաարըմ:

Ասեց. – Դարդըա աանեմ, ինձ մըխելի առւսչ են աարել:

– Վըրեղի՞ են տտրել, Կյալուստ դւսյի:

– Սեըունններիցլ տարել են կյոճենին, եույս կւս, վըեր բաիան էլ աանեն պըռվըկնին, ընդիան էլ տանիլ դեն ըւսյկոմ:

16 (128). ԵՂԱՆԱԿԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ*

Կյալուստ դային մի անքամ առավոսյան մի վըեսւին չըքմա ա կեցել, մի թայն էլ արեխ, ճամիեն նի քյնալիս ա ըլել: Մեկը եանըիպել ա, ասել ա. – Կյալուսա, վըեսւիտ մինը արեխ ա, մինն էլ չըքմա ա, էա իլի՞ ես տեե քյնըմ:

Ասըմ ա. – Ըուսփյոն քշերեանա եաղոըթեց, քե մասսաղ, տսեց. «Մօր աեղ-տեղ՝ անձրե, տեղ-սւեղ՝ չոր»: Էս չոր աեղի եեաի արեխս եմ կեցել, էն տեղ-աեղ թացի եեաի էլ էս չըքմեն եմ կեցել, քյնըմ եմ սար:

17 (129). ԿՅԱԼՈՒՍՏ ԴԱՅՈՒ ԷՇԸ*

Կյալուսա դային մի էշ ա ունեցել, եարեան գյուղից մեկը եկել ա, վըեր էտ էշն առնի, եարցրել ա. – Կյալուստ ջան, էա էշը լս՞վ էշ ա, կարելի ա՞ առած:

Որպեզի էշը վաճառվի, էտ մաըթը ասել ա. – Չտեսնված էշ ա, քե մատաղ, դըրդըտ տանեմ, ես քեզ ասեմ պսյից՝ մաշինի կուզովըմն եմ աընըմ՝ մաշինին բըըեբաը քյնըմ ա: Վըերդեղ ուզըմ ես աար, իրանի ընգնըմ չի մաշինիցը, կուզովըմը եա՜, վըեաով պնն չեմ աըըմ:

ՄՈՎՍԵՍՑԻՆԵՐ

18 (130). ՄՈՒՍԸՍԵՑԻՔ ՈՒ ԱԿՌԱՎՆԻՆ*

Սովսեսի արաերը սկոավնին կյալիս են ըլել ուաիլիս: Մովսեսի ժողովուրթը եավաքվել ա մաածել, վըեր ի՞նչ անեն, ի՞նչ չւսնեն, վըեր էտ սկոավները էլ չկյան իրանց արաերը ուտեն: Մի առավոա, քշերով գյուղի ժողովուրթը վեր են կւսցել, քյնացել իրանց կւսմուրջը քանդել՝ Այգեսյսրից Մովսես քյնացող կւսմուրջը, ոլսյեզի էլ սկռսվները չքյնան իրանց արաերը ուտեն:

19 (131). ՀՈԳԱՏԱՐ ՄՈՒՍԸՍԵՑԻՆ*

Սի մարթ՝ մուսըսեցի, տվստըուտվը քյնալիս ա ըլել: Կյլոխը եանած ա ըլել պաստեանիցը, եա՛. բաի շլապկեն վեր ա ընգել: Հանել ա մի մանեթ վեր քցել, ասել: – Յեղի ավաըուզովը կկյաս:

20 (132). ՄՈՒՍԸՍԵՑՈՒ ԸՐԵԽԵՆ*

Սի մուսըսեցի ջաեել մարթ ու կնիկ են ըլել, արանց մի ըրեխս են ունեցել, երլս առաջինն ա ըլել էա ըրախան: Քնած են ըլել, քշերվա կյիսին էտ ըրախեն վեր ա կցել, լնց ըլել: Մւսրթն ասել ա. – Ախճի՛, Աշխե՛ն, վեր կւսց ըրախին ըրօրի, ըրախեն շատ ա լնց ըլըմ:

Ասել ա. – Ա՛ սղա, դե ըրօրըմ եմ էլի, աազ չի անըմ, ի՞նչ անեմ:

Հա, շատ ա ըրօրել, ըլնցել ա թե աեղիցը վեր կենա, լիսր կըռցնի, աենա էտ ըրախեն իի՞ ա միչեն պըաառըմ: Մեէլ մարթն ա սկսել ըրօրիլը, ըլօյել ա, ըրօրել՝ էա ըրախեն սաւզ չի ըրել: Ճամիա են պսեել, միչե լիսը ըրօյել են, եկել ա ըռավոավա ժամի յոթը: Էտ ա

[2] *Քոսալարը Ներքին Կարմիրաղբյուրի հին անունն է (ծանոթ. բանահավաքի):*

ասել ա. – Ախճի՛, – ասել ա, – մի վեր կաց, էս ըրախեն ազ չի ըլըմ, անենք էնքան ըորըըմ հնք, ըորըըմ, իփ՞ չի ազ անըմ:

Վեր են կցել, լիսը կլոցրել, անսել ըրախեն ճոճըմը չի, ըրախեն վեր ա ընգել ճոճի տակին, իրանք ճոճը ըորիլիս են ըլել:

21 (133). ՄՈՒՍԸՄԵՑՈՒ ՀԵՌԱԽՈՍԸ*

Զանգը էկել ա, մի պառավ կնիկ քյնացել ա հեռախոսը վե կաղել, ասել են. – Ալո՛, ալո՛, էս բնակարանից ա՞:

Ասել ա. – Չէ՛, այնաքանղից[1] ա:

22 (134). «ԱՐԺԱՆԱՎՈՐ» ՀԱՅՐՆ ՈՒ ԳՈՂ ՈՐԴԻՆ*

Էրկու մռաըսեցի՝ եեր ու աղա, քյնըմ են զիլասի կյողությյան՝ քթոցնին ծեռներին: Հերն ասըմ ա. – Տղս ջան, դե առ ասլի էս փեշերիցը քաղի, ճըղներիցը, ես ծառն եմ դյերըմ:

Էս ա սկսըմ են քաղիլը, մի վախս էս բաղի աերը կյալիս ա:

– Արա՛, ա՛ շան աղա, էս ի՞նչ ես անըմ բսաի:

Թե. – Ա՛ դայ, դե զիլսս եմ քաղըմ էլի:

– Արա՛, շան աղա, ըսեղ զիլսսի ես աըրե՞լ, վըեր քաղըմ ես: Արա՛, էս ո՞ւմ լսկոտն ես:

– Էս փրլսնի:

– Արա՛, բա քու եերը լավ մարթ ա, էս իփ՞ ես առւ ահե պյան անըմ: Քյնա մի քու եորր կսնչի:

Տղեն ներքևից ասըմ ա. – Հայրիկ, – ասըմ ա, – քեզ են ուզըմ, դվերի:

23 (135). «ԽԵԼՈՔ» ՄԱՅՐԸ*

Մռարսեցի մի կնիկ իրա բրեիփն աաս սվորցնիլիս ա ըլըմ: Վըեր ինչքան ասել ա՝ մի զաա էլ ա եսկացել չի, ասել ա. – Դող ես, դը՛ղ[2]:

Ասել ա. – Մամա, առռը թսկըմ են:

Ասել ա. – Կացի, դե անեամ էն ո՞վ ա:

24 (136). ՄՈՒՍԸՄԵՑՈՒ ԿՈՐՈՒՍՏԸ*

Մի մռարսեցի կնիկ մաաանին կսրցնըմ ա, մութն ա հիմա, ստոլբի լիսի ասլին սկսըմ ա ման կյալը: Մսն ա կյալի, մինը կյալիս ա, ասըմ ա. – Ա՛յ քիրա, էս ի՞նչ ես ման կյալի:

Ասըմ ա. – Մաաանիս կսըցրել եմ:

Բա. – Վըերդե՞ղ ես կորցրել:

Ասըմ ա. – Է՛, այգենու դղեն:

– Բա իփ՞ ես ըստեղ ման կյալի:

Թե ասըմ ա. – Ըստեղ լիս ա:

25 (137). «ՕՂՈՐՄԱԾԻԿԻ» ԱՆՈՒՆԸ*

Մի մռաըսեցի աելեվիզըր ա առնըմ՝ գունավոր տելեվիզըր: Հրնգերին ասըմ ա. – Արի քյնանք մեր առւն, աելեվիզըր մսփկ անենք:

Ասըմ ա. – Ի՞նչ աելեվիզըր ա:

Ասըմ ա. – Գունավոր:

– Անունն ի՞նչ ա:

Ասըմ ա. – Անունը աըրել չենք, բայց դե ելեյի իմ օղորմածիկ եոր անունը դենք արնիլ:

ՄՈԼԼԱ ՆԱՍՐԵԴԻՆ

26 (138). ՇԱՏԻՆ՝ ՇԱՏ, ՔՉԻՆ՝ ՔԻՉ

Մոլըս Նասրադինը երսանիք ա ըլըմ, ղե նորահարս խամ ախչիկ ա էլի:

Կնգանն ասըմ ա. – Ա՛յ ախչի, ես քյնըմ եմ բաղ վարիլ, ինձ համար եաց կսլիրես:

Ասըմ ա. – Շաա էլ լա՛վ կըլի:

Մոլեն քյնըմ ա բաղ վարիլ, կնիկը ճաշ ա էփըմ, աանըմ, աղ չի քցըմ մեչը: Մոլեն վըեր եաց ա ուաըմ, ասըմ ա. – Ա՛ կնիկ, էս իփ՞ չես աղ քցել:

Ասըմ ա. – Դե՛, մոլլս, ասել չես: Ասել ես՝ ճաշ էփի, սլի, էփել եմ: Հմի վըեր ասըմ ես՝ աղ քցի, բրուգունը ճաշ կէփեմ, աղ կքցեմ էլի:

Էտ ըրուգունը ճաշ ա էփըմ, մի եափոռ աղ ա քցըմ մեչը: Մոլլո Նսսրադինը կյալիս ա, վըեր նսաըմ ա եաց ուսփի, աենըմ սւ՝ շաա աղի:

[1] *Այնաքանղ –շուշաքանդ, ապակեպաա պատշգամբ:*

[2] *Պատմողը ձեռքով խփում է սեղանին (ծանոթ. բանահավաքի):*

– Ա՛ կնիկ, էս խի՞ ես աղի արել.

Ասըմ ա. – Մոլըս, քեզ եեաի լսվ չի, աղ չեմ քցըմ ասըմ ես՝ ըլսնի ա, աղ եմ քցըմ, ասըմ ես՝ աղի ա:

Էս մոլլեն մտածըմ ա, ասըմ ա. – Ջաեել ախչիկ ա էլի, քյնամ հլա մորից երցնեմ, աենամ ելա՝ ճաշ վըե՞նց են եփըմ էլի:

Վեր ա կենըմ զընքաչանց քյնըմ: Զանքա-չը ծվածեղ ա անըմ, մոլլեն ուաըմ ա, ղես-դեն, մաիցը ընգնըմ ա, կյալիս ա վըեր անիցր առւս կյալիս եա՛, զանքաչը եըրցնըմ ա, ասըմ ա. – Մոլլա, խեր ըլի, բա խի՞ իր եկել:

– Պւս՜, – ասըմ ա, – ա՛ նան ջան, բա ա-սըմ չես, ախչիկլըտ, – ասըմ ա, – ճաշ էփել գի-ղըմ չի, ասըմ եմ աղ քցի՝ էնքան աղ ա քցըմ, ուտվըմ չի: Վըեր ասըմ չեմ աղ քցիլ մի, բլսնի ա սլիրըմ:

Ասըմ ա. – Վըերթի ջան, լըյնաս կւսսես՝ շաաին շաա քցի, քչին՝ քիչ, էլ ի՞նչ կւս բաի:

Դե էա մոլլեն ոըպեզի սռին ու ալնին մաին մնա, շաաին՝ շատ, քչին՝ քիչ ասելով՝ կյալիս ա: Կյալիս ա աենըմ, մի կյոսլի դըա-ղով անցնելիս, երկու աիպեր կալ են կռլսել, եմի բաժանըմ են. մինր երեխատեր ա ըլըմ, մինը՝ աներեխատեր: Հմի շաա երեխաաերը ասըմ ա. – Պի սնչի անենք:

Էն մինր ասըմ ա. – Չէ՛, րիպերախայ անենք:

Էս մոլլեն էլ շաաին՝ շատ, քչին՝ քիչ ասելով անց ա կենըմ: Ասըմ ա. – Ախպեր ջան, վըեր քյնանք կյանգաա, էլի մոլլի մոա դենք քյնալ, աենըմ ես ասըմ ա՝ շաաին՝ շատ, քչին՝ քիչ:

Տա քաշըմ ա փեար, սլսըմ մոլչին թալիլը. ի՞նչ ես կերել՝ եռնի թթու, մին-էրկուս: Ասըմ ա. – Ա՛յ մարթ, ես ի՞նչ եմ արել, վըեր թակըմ ես, ա՛ քու ցավր աանեմ:

Ասըմ ա. – Ա՛յ շան աղա, քյնըմ ես՝ աենըմ ես էրկու մարթ կալ են նիսըմ, ասա՝ աստփւծ բարաքյաթ աա, անց կենա, քու ի՞նչ գործն ա շաաին՝ շաա, քչին՝ քիչ:

– Դե աեե ասա, խի՞ ես թակըմ:

Մեէլ. «Աստված բարաքյաթ աա, աստ-ված բարաքյաթ աա», անց ա կենըմ:

Կյալիս ա մի կեղով անցնելիս աեղը աե-նըմ ա մի ազիզ մեռել են սլիրըմ, վըեր աանեն թաղեն. «Աստված բարաքյաթ աա, աստված բարաքյաթ աա»: Էա մարթիք կյալիս են, մոլլին սկսըմ էաե մի լա՛վ թակըմ: Ասըմ ա. – Ա՛յ մարթիք, ես ի՞նչ անեմ, ես ի՞նչ եմ արել, ընչի՞ եք ինձ թակըմ:

Ասըմ ա. – Ա՛յ շան տղա, աենըմ ես՝ մեռել են աանըմ թաղեն, ասա. «Աստված եոքին ըւսավորի, աստված եոքին լւսավորի», եռ՞ւր ես ասըմ. «Աստված բարաքյաթ աա»:

– Դե աեե ասա էլի:

Հմի. «Աստված եոքին ըւսավորի, աստ-ված եոքին լւսավորի» ասեփս մի կեղով անցնելիս աեղ մի ազիզ երսանիք ա կյալի, վըեը ասըմ ա. «Աստված եոքին ըւսավորի», սրանք էլ են փըռնըմ թակըմ, ասըմ ա. – Ա՛յ մարթիք, ես ի՞նչ անեմ, – ասըմ ա, – ինձ խի՞ եք թակըմ:

Ասըմ են. – Ա՛յ շան աղա, աենըմ ես, վըեր երսանիք ա կյալիս, ուռա են աալի, առւ էլ ասա ուռա՜, անց կենա քյնա էլի:

– Դե, – ասըմ ա, – աեե ասեք:

Ուռա՜ անելով քյնըմ ա: Քյնըմ ա աենըմ՝ մի ֆորսկան եոըսը եկել ա էն ա եա՛, վըեր կլըսկ դի աալ. ուռա՜, արա եոըսը փախչըմ ա: Էա ֆոլուկանն էլ արա մի լա՛վ դըզըմ ա: Ասըմ ա. – Ախպեր ջան, խի՞ ես ինձ թակըմ, ի՞նչ եմ արել քե:

– Ա՛, շան աղա, աենըմ ես ֆորսկւսն ա, կուչ-կուչ անելով՝ անց կաց, քյնա, քու ի՞նչ գործն ա ուռա՜, ֆորսր փախաավ:

– Դե, – ասըմ ա, – մեէլ աեե ասա էլի:

Հմի կուչ-կուչ անելով՝ մի բաղերի արան-քով անց կենալիս, առւ մի ասիլ, մնի բաղ անաառված կյոողանըմ են, կարըմ չի իրան կյոողը փոնի: Տենըմ ա էա մոըեն կուչ-կուչ անիլով՝ վըենց ա փախչըմ:

– Կայնի՜ եա լւսյնի՜, – արան ւիըռնըմ, ի՞նչ ես կերել՝ եռնի թթու, արան էլ մի լա՛վ դըզըմ, պըծնըմ ա, քյնըմ ա աենըմ, դե ծարավ մեռնըմ ա, քյնըմ ա մի գյուղով անցնելիս աեղ աենըմ ա ծմերուկ են ծախըմ, ասըմ ա. – Էա ի՞նչ ա:

Ասըմ են. – Սա իշու ուըսնգ ա, վըեր աա-նես պւսեես, – ասըմ ա, – մի լա՛վ դոպսւխ առւս կկյա:

– Բա ի՞նչ արժի:

– Իրեք մանեթ:

Իրեք մանեթ ա աալի, մի մեծ ծմերուկ ա առնըմ, կյալիս ա ճըմփին, դե էնքան առւր ա կերել, իւեղձի ճըըվեթը վազըմ ա, ծմերուկը վեր ա արնըմ, թլիի քամակը անց կենըմ, վըեր առւռ կյա: Մի քըչքըքամի ա անըմ, էա ծմե-

րուկը թոլ անըմ: Հմի վըեր մի քամի ա անըմ, էտ ծմերուկը թոլ ա ըլլմ ու քյնըմ մի քարի առնըմ փշըրվըմ, բոնեից մի ճապատակ ա տուս կյալի վիախչըմ: Էտ մարթը վեր ա կենըմ՝ թոքըշ եա, թոքլի՛շ, թոքը՛շ եա թոքը՛շ:

Էլ վըերոլի, արթեն ճապատակը փախել ա: Էս խեղճ մոլլս Նասին վիոր-փոշման կյալիս ա տուն: Այնի, աղին էլ մտիցը ընգավ, ամեն պնն էլ: Տխուր նստեց, կնիկն ասեց. – Ա՛ մոլլս, էտ իփ՞ ես սխուր:

Ասըմ ա. – Ա՛ կնիկ, բա ասըմ չես, մի լավ էշու ոլյանգ ի առել, – ասըմ ա, – մոտիկ օրերի վրա, – ասըմ ա, – պեըեցի մի տեղ վեր տրեցի, թոլ ըլավ, խուրդիխաշ ըլավ, փտիսավ, – ասըմ ա, – քյնաց:

Ասըմ ա. – Ա՛ շան տղի մաըք, իսկաեըսն իմ պնն էր էլի, եեծնի կքյնի, իմ եոր տուն կկյի:

– Ա՛ շան տղի կնիկ, – ասըմ ա, – Չէ՞ վըեր քյոըփա էր, մեչքը կկոտրեր:

Առնըմ ա դնգանակը ու կնգյա ջտնին ընգնըմ:

27 (139). ՀՄՈՆՉԿՈՏ ՄՈԼԼԵՆ*

Կյողերը մտնըմ են մոլլի տուն: Էտ մոլլեն վըեր տենըմ ա մտել են, թսփայի տակն ա մտնըմ: Ասըմ են. – Ա՛ մոլլս, էտ ո՞ւր ես թախտի տակը մտել:

Ասըմ ա. – Տանը զատ չկա, վըեր տանեք, եըմոնչըմ եմ, թախտի տակն եմ մտել:

28 (140). ՄՈԼԼԻ ԱՌԸՏՈՒՐԸ*

Մոլլեն մի եստ լոլ ա ունենըմ, աղին էլ վերցնըմ ա, թե. – Տղս ջան, զնանք բազարըմը ծախենք:

Տանըմ են բազար, կյալիս են չորս դոլլ պտոըմ:

– Մոլլա, կովը ծախըմ ե՞ս:

– Հա՛:

– Ի՞նչ արժի:

– Եոեսուն մանեթ:

– Մոլլս, եինգ մանեթ ինձ բախշի:

Ասըմ ա. – Բախշեցի:

Սինն էլ էն կողմից ասըմ ա. – Մոլլա, եինգ մանեթն էլ ինձ բախշի:

– Էս էլ բախշեցի:

Վերչը եոեսուն մանեթը քյվիթ ա անըմ: Տղեն նստըմ ա լսց ըլըմ: Ասըմ ա. – Տղս ջան, իփ՞ ես լաց ըլլմ:

Ասըմ ա. – Բա կովը մուֆտա տվիր, բա մենք ընչի՞ տեր ենք:

– Պոռի, կովը մեզ մնաց էլի, շան աղա, շատ էլ նրանց քեփը կոտըեցի վըե՛չ, տասցի եռ՛, բախշըմ եմ, եու կովը չտվի՞:

29 (141). ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴԻՆԻ ՓԼԱՎԸ

Մոլլս Մասըադինի կնիկը շատ իփտրի կնիկ ա ըլել: Մոլլս Մասրադինը եանդիցը եկել ա տուն, բզարած, ասել ա. – Ա՛յ կնիկ, սովսծ եմ: – Ասել ա:

– Դե փլսվը նոր եմ կըակին տըրել, սպասի, դնչացի, պըանվի եանգտոացի, երես կէփի, վեր կկենստ լըսոես:

Ասել ա. – Հա՛:

Մոլլս Մասրադինը պսրկել ա մի քիչ քնել, էս փլսվը վըեր էփել ա, էյիլիս ըըեխեքը եկել են մի քիչ տծել, կերել, մի քիչ ինքն ա ածել կեյել, եա՛ ուտիլով, ուտիլով մի վսխտ աեսել են՝ ատկին զատ չի մնացել:

– Պս՛ե, – ասել ա, – մոլլեն վե դի կենստ ու փլսվ ուզի, բա էս վըե՞նց դի ըլի, փըսվը եսսավ:

Հնարը լորել ա, քյթսլովը մի քիչ վեր ա լըսլել ու մրքին շաղ տվել: Մրքին, դոշին, պնննին շաղ ա տվել: Մոլլս Մասըադինը վեր ա կցել, ասել. – Ա՛յ կնիկ, դե փըսվը սյի ուտենք, ի՞նչ արիր:

– Խի՞, – ասել ա, – քանի՞ եետ դես ուտիլ, էն ա մեեա կերել ես, բոլ ա էլի:

– Ա՛յ մարթ, – ասել ա, – ես փլսվ չեմ կերել:

– Վըե՞նց չես կերել, – ասել ա, – երեա միրքիտ էլ ծափոընիքը վեր ածած, շաղ ավոծ:

Հիլին մտիկ արել աեեել. արա՛, իսկապես:

– Հա՛, սյ կնիկ, – ասել ա, – եալըաթ կերել եմ, քուն եմ ըլել, մտիս չի ըլել էլի:

30 (142). ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴԻՆԸ ԷՆ ԿՅԱՆՔՈՒՄ

Մոլլա Մասրադինը վեր ա կցել, էշն աղոք տրել, քյնոցել, վըեր փեա դի սլիրիլ: Քյնացել ա, պարցրացել ծառն ու ճղան ծերի դոլը

կաղնել ու ակլըռքի դոլեն սկսել կոռիլը: Մի մարթ աակովն անց կենալիս. – Ա՛, – ասել ա, – քու աունը քանդվի, ճըղւսն դոլեն կալնել ես, ակըքու դոլեն կտրըմ, ախր էս ճուղը կտռիլ դի, եեար վեր դես ընգնիլ, փըռչիաըա ըլես:

– Ծաշ, եիմարի միրը, – ասել ա, – առ մոլիցը շա՞ա ես պնն զիդըմ, քյնա գործիա:

Էտ մարթը վեր ա կցել, գործին քյնացել: Էս մոլա Մասրաղինը շաա քիչ, եյե կտրել ա, թե չէ՝ շըռամխկ, ճուղը եեար վեր ա ընգել, իրան տափերովը տվել, ճարթփշուր ըլել:

– Է՛, – ասել ա, – էն մարթը իմաաուռն էր, ես վազ աամ եղնեն երսցնեմ, եարցնեմ աենամ, ես ե՞ւի դեմ մեռնիլ:

Վազ ա աալի եղնեն, քյնըմ մի աեղ եսցնըմ:

– Արա՛, ա՛ քե մզատաղ, մա վըեր առւ իմաաաուն ես, աաա տենամ՝ ես ե՞րի դեմ մեռնիլ:

Տա էլ ծաղըըմ ա արան, եա ա աառնըմ, ասըմ. – Քու էշը չքել իրեք եեա սաի՝ մեռնիլ դես:

Տա աեե ծաղըըմ ա: Մոլեն եա ա աառնըմ, կյալի էշը նի ըլըմ ու մի դյերի դեմ ըլըմ: Դե էշ ա՝ առըմ ա, ասըմ ա. – Վա՜յ, չքել ծնգներս եկավ, մեռա:

Մյեւի քյնըմ ա, էլի...

– Ա՛յ, չքել կես աեղս, մեռա:

Երրորթ անքամ էշը վըեր սաըմ ա, թոլ ա ըլըմ ու ընգնըմ, մի կւսնալ կւս. – Հազիր, – ասըմ ա, – խոր կտռած աեղ ա, ռաի ընգնեմ, էն ա թաղված եմ էլի:

Դրանվըմ ա ռաի՝ էս կւսնալի միջին, ճամփեն էլ դե կողքովն ա կյալիս: Մի փախու, թուխպ օր ա ըլըմ, իշի ծենը վեր ա ըլըմ: Դե բուքախել ա, էշը կորել ա, կիկերը կսխել են:

Ասըմ ա. – Ա՛յ մոլըս Մասրաղինի, – ասըմ ա, – սաղ վախաին ըլի ու առւք իմ իշին ուտե՞ք:

Կիկերը իշին ուարըմ են, վե չի կենըմ, ռաի ալըանված կենըմ ա: Մի վախտ աենըմ ա՝ քյարվան ա կյալի, շըախկ-շըռխկ, ռաիով՝ էս մեծ ւիոսի կւխքնըվեր: Քյարվանր կյալիս ա, կյլոխր վըեր սեե աըցնըմ ա, թե աենա էս ի՞նչ քյարվնն ա՝ էս արանված աեղիցր, էս քյարփնըը, դնվի քյարփնննն ա, խըըաներ են ու թնմուզ շուշեղեն. պնն, պռւլիկ-մուլիկ վեր ածըմ, փշըըմ, ճարթըմ, իրարուցով ընգնըմ: Քյարվննը խըըանցըռւց մոլեն: Մի վախտ

ղիմացն են ըլըմ քյարխանչըքերը, աենըմ՝ երեա էս փոսի միջին մինը տապ արած, կուչ եկած: Դզննակը քաշըմ են՝ էնքա՜ն ասլիս են, մոլին օղ սպանըմ են: Ու բըխըմ են էս ա իրանց շաղ եեցած քյարվանը-մարվանը եվը-քուըմ, ճամփա ընգնըմ: Էս մոլեն, վըեր մթնըմ ա, աենըմ ա տեղը շաա ա տըժար, էլ կաըըմ չի կենա եա՝ վեր ա կենըմ, դե թակ-ված մարթ, ճարթված-փշըված մարթ, վեր ա կենըմ կամաց-կամաց կեղի վրա դվերըմ ա: Հարցնըմ են. – Մոլըս, էս վըերդիա՞ն ես կյալի:

Ասըմ ա. – Էն դունյիցը:

– Արա՛, մոլըս, մա էն դունյըմը ի՞նչ կար:

Ասըմ ա. – Էն դունյըմը քյափուրր դն-վաչու դնվա խըըանցնի, էնքան ասլիս ե՜ն:

31 (143). ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴԻՆԻ ՄԱՀԸ*

Ասըմ են մոլըս Մասրաղինր իշերը աա-ռավ արուա: Տարավ արուարմը, մի կսցին ծեոին, մի ծառի վրա ալըրցրացավ ու էն ճուղը վըեր կըտրիլ դի, էն կըտրելիքի ծերի դոլեն կաղնեց ու աակեն ըսկսեց կարիլը: Մի մարթ աակովր կյալիս եկավ, ասեց. – Մոլըս Մաս-րաղին, ախրի ըախան վըեր կտըըմ ես, էս ճուղը ընգավ թե չէ, առւ էլ դես ընգնիլ:

– Չէ՛, – ասեց, – մի զաա էլ ա ըլիլ չի:

Էս մարթը թողեց քյնաց, ինքը կարեց, կարեց, դե էս ա նախշի ճուղը ընգավ, ինքն էլ եեար ընգավ: Վե կցավ, զոլ իրան դըզեց ու յեւնեն վազ աառով քյնաց, ասեց. – Էս մարթը զիդնուկ ա, եյա մի եարցնեմ աենամ, ես եի դեմ մեռնիլ: Մա վըեր սեե զիդըմ ա, ուրեմը ամեն ինչ էլ կզիդա:

Քյնաց եասավ. – Աիսպեր ջան, կաղնի, պնն եմ ասըմ, պնն եմ ասըմ:

Կաղնեց, ասեց. – Աաս՛:

Ասեց. – Աիսպեր ջան, վըեր առւ էաքան պնն զիդացիր, ուրեմր կզիդաս ես եի դեմ մեռնիլ:

Տեսավ խելքը իմ խելքիցն ա, ասեց. – Աիսպեր ջան, – ասեց, – մոլըս Մասրաղին, իշերը ճամփա կանես ու մի իշին էլ կըճուլես կնաաես առւ, դյերըմը կքշես, աալիա էշը իրեք եեա աըռեց թե չէ՝ առւ մեռնիլ դես:

Ասեց. – Լավ:

Իշերը ըռուգունը սիրուց առև, քյնալիս էա ա մի էշն էլ նառեց ու, դիք ա, դիքովը քյնալիս էշը արռեց իրան տակին: Վըեր արռեց, աա եիվըեղուցավ, եմի վրեն սեե խեկի-խեկի անըմ ա, գոռի ա վրեն կենըմ, եըվնդուցել ա, չէ՞: Երգրոըք անքամը վըեր արռեց, էա մոլլա Մասըադինը զոլ իշի վրա սրակեց ու ասեց. – Մեռնըմ եմ, էլ կարա՞մ ես ժաժ կյամ:

Երրորքն էլ արռեց, դե էշ ա, էա ա արռիլ դի էլի, երրորքն էլ վըեր արռեց, քըմփարս վեր ընգավ ըաեղ, մեի մեռած ա, եմի մեռած ա: Իշերը մի քիչ քյնացին ու ծըռվեցին, մեի կելը մեչն ա ընգել իշերին կլտռըըմ ա:

– Հա՜յ, – ասեց, – մոլլա Միասրադին, քու մեռած օըն ա ըլել, վըեը իշերին կելը կառրի:

32 (144). ՉԳՈՒՇԱՎՈՐ ՄՈԼԼԵՆ

Մի անքամ մոլլա Մասրադինը փեար քաշած՝ ըրեխին թակըմ ա, ըրեխեն էլ լուլեն ծեռին ուզըմ ա ճուըը քյնա:

– Արա՛, – ասըմ են, մոլլա, – իփ՞ ես էա ըրեխին թակըմ:

Ասըմ ա. – Բա՛ կենամ լուլեն կոտրի նոր թակե՞մ, քանի լուլեն կոտրել չի, թակըմ եմ:

33 (145). ԱՆՀՆԱՋԱՆԴ ՀՈՐԹԵՐՆ ՈՒ ՄՈԼԼԵՆ*

Մի անքամ մոլլա Մասրադինը քյնըմ ա աենըմ՝ կսարած եորթերը կետ են արել փախել, էա մի կենդ եորթը աենըմ ա երե օըըմը կապած: Քյնըմ ա դգյանակը քաշըմ, սկսըմ էա եորթին թակիլը:

– Այա՛, մոլլա, էա կսարած եորթին իփ՞ ես վեր եաարըմ:

Ասըմ ա. – Աս վըեր սրա՛ց ընգնի, նըանցի դիա դի սինդ փախչի: Նըանք փախել են:

34 (146). ՄՈԼԼԻ ՃԸՐՎԵԹԸ*

Մի անքամ մոլլա Մասրադինը քյնըմ ա մի ճյրի ղրաղի սրկըըմ, իըըե ցեքիլ դի: Ըաի մնըմ ա սրկած, մարքիք ըաիով գըըծի են քյնըմ, կյալի, աենըմ՝ մոլլեն երե աստ էա ճըրի ղրտլին:

– Արա՛, – ասել են, – մոլլա, իփ՞ չես վե կենըմ:

– Ա՛, – ասել ա, – էս անդեըի չըոոոցը կլտըըմ չի, թե վեը կենամ:

35 (147). ՄՈԼԼԱ ՄԱՍՐԱԴԻՆԻ ԿՆԻԿԸ*

Մոլլա Միսրադինի կնիկը կետն ա ընգնըմ, կեսը աանիլիս ժըովուըքը վազ են աալիս կեանըվեր, վըեր փոնեն էա կյնգանը, մի կերպ անեն եանեն:

Մոլլեն էա ա աառնըմ, կեանըամ վազ աալի:

– Արա՛, – ասըմ են, – մոլլա, քա կնիկըտ կետնըվեր ա քյնըմ, առւ կետնըտոս ես քյնըմ:

Ասըմ ա. – Նա եենց թա՛րս ա, վըեր վըեռվըեռ ա նրա գործը, նա սակեն դյեր դի քյնացած ըլիլ:

36 (148). ՂԱԶԸ ՔԱՆԻ՞ ՎԸՏՆԱՆԻ Ա*

Մի ժամանակ մոլլա Նասրադինը մի դուզ ա ուզըմ աանի իրան ադին ընծա: Տանիլիս աեղը սովըմ ա, ճըմփին դուզի մի վըեան ուտըմ ա, դուզի մի վըեան ուտըմ ա, վըեր աանըմ ա դուքին արնըմ. – Արա՛, – ասըմ ա, – մեռնես առ, մոլլա, երգարեցր մեեա մի ղազ ես աիրել, էն էլ մի վըեաը կերել ե՞ս:

– Արա՛, – ասըմ ա, – դուզերը մի վըանանի են ըլըմ, աղեն ապյած կենա:

– Արա՛, – ասըմ ա, – մի վըանանի ղազ չի ըլիլ:

Ասըմ ա. – Ե՛ մի առւս կյանք, ըըեաքիս դուզերը քեզ նշանց աամ, աեսւ երս մի վըանանի ե՞ն, թե՞ էրկու վըանանի:

Հակառակ, առւս են կյալի աենըմ դազերը, ծուն ա եկել, մի վըեաի վրա կաղնած են:

Մոլլա Նասրադինը ասըմ ա. – Տենըմ ե՛ս, վըեր դազերը մի վըանանի են, եվաարըմ չե՛ս, աղւս՛:

Ծառային ասըմ ա. – Արա՛, մի փեար վե կոսլ, – ասըմ ա, – մի դուզերը թարժած արա:

Վըեր դըփսնակը վրա ա սիըըմ, դազերը էրկու վըանանի փախնըմ են եա՛, ասըմ ա. –

Սոլա, աենըմ ե՞ս, վրեր էրկու վրտնանի փախճըմ են:

Ասըմ ա. – Էտ ղըզանձկը վըեյւ քե վրա կյա, չորս վըանանի կըատնռնաս:

ՔԱՆԱՔԱՆ ԶՎԱՐՃԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

37 (149). Ո՞Վ Ա ՇԱՇԸ*

Պըլը Պուղին ղե եանաքչի մարթ ա, իեարկե, իրան խազեյինը ուխաի պծրթ ա աալի մի անծանոթ մարթի, ասըմ ա. – Կաանես, ինձ մեար մի դավա-չուխա կյծրծիլ կտաս, կպադլաառես, կպիըես:

Ասըմ ա. – Լծվ:

Վեր ա ունըմ էա ա պուրթր աալի, պըծնըմ: Էտ Պըլը Պուղին ասըմ ա. – Ա՛յ մարթ, առ ի՞նչ խելքով ես անծանոթ մաըթին վեր կուլել ավել, քեզ շաշերի շարքըմ կկյւեմ:

Ասըմ ա. – Բա վրեր պիկի՞:

Ասըմ ա. – Քեզ կըճրնչեմ, մեէլ նրա կկյրեմ, շաշ: Վըեր նա պիրի, ուրեմը շաշը նա յա:

38 (150). ՎԱԽԿՈՏ ՏՂԱՄԱՐԹԻՔ*

Քսան աղամարթ մի տեղ նստած են ըլըմ, մեկը եայտաըարըմ ա, թե. – Ով իրան կնոջիցը վախըմ ա, թող վըեաի կանգնի:

Բոլորն էլ կանգնըմ են, մեկը չի կանգնըմ:

Ասըմ են. – Ա՛յ մարթ, էս մաըթը եայաըտանա յա, էս խիՙ չի վախենըմ: Ա՛յ աղա, քու կընգանիցը չես վախենը՞մ:

Թե. – Տղեք, կնոջ անուն եմ լըսել, վրեւնեըս թուըցած ա, կարըմ չեմ կանգնեմ:

39 (151). ԿԵՍՈՒՐԻՑ ԳՈՀ ՀԱՐՍԸ*

Քսան կին մի տեղ նստած են ըլըմ, նորից եայտարարըմ են, թե արդյոք ո՞վ ա իրան կեսուրիցը գոհ, ով գոհ ա՝ վըեաի կաղնի: Սաղ կալնըմ չեն, մինը կաղնըմ ա:

Ասըմ են – Տու գոհ ե՞ս քու կեսուրիցը:

Ասըմ ա. – Հա՛, ենեց երսանիք ըլս, էտ քշերը մեռավ:

40 (152). ՅՈՍԿԻ ԿԱԼԲԱՍԸ

Յոսկեն էրկու կիլո կալբաս ա առնըմ, եետևին տըրած քյնըմ ա տուն: Էտ թուշըմը մի անդեր շուն քրմակիցը քյնըմ ա, փըռնըմ, էտ կալբասը աանըմ: Հետևից կոնչըմ ա, թե.

– Ա՛ քու տրունչ եերն անիծած, աենամ անեաց վրե՞նց ղես ուտիլ:

41 (153). ՅՈՍԿԻ ՀԱՎԵՐԸ

Յոսկեն խմած տուն ա քյնըմ: Քյնըմ ա, կյաազըադետ մարթ ա, թերթր վեր ա ունըմ, թե կարթսւ՝ կսըըմ չի, ասըմ ա. – Կիաատ եմ, դվերեմ պաղփըը մի եաա էլ եուփ աամ, նոր կյամ, սկսեմ կարթալը:

Դվերըմ ա, չեքվելը թարեքից վեր ա ունըմ, ենեց վեր ա ունըմ թե չէ՝ ծեռիցր վեր ա ընգնըմ, կոտըրըմ: Կյնգանիցը վախիլեն էտ կոտրածնեըը քցըմ ա ամբարի քամսւկը ու կյալի աանր պառկըմ: Մի թուշըմ կնիկը կանչըմ ա.

– Յոսկա, ըստի ե՛:

– Ի՞նչ ա ըլել, ախմի՛:

– Հավերը կոտրվել են:

Տու մի ասիլ եավերը նի են մտել, էտ արաղը խմել ու թըլըխած արըըփըմ են:

Ասըմ ա. – Ա՛յ ախմի, մորթոտես վրե՛չ, տըրանք երեի թունավորփած են, ծորն ածա:

Ծոյւն էլ մոաիկ ա ըլըմ տանիցը: Ասըմ ա. – Ա՛յ աղա, գնես բըըբուըը եանես:

Բըըբուըը եանըմ ա ու շպրտըըմ, էտ եավերը ծորն ածըմ: Էրկու ժամից եետո աենըմ ու՝ տըկլոյ-արկլըր եավերը եկան: Ծոնեռն ա, ենարը կըտրած՝ չեխոլ ա կարըմ, վրեր ըըքցնի, ծըմեռ մրսեն վրեչ:

42 (154). ՌՈՒՍԱԳԵՏԸ*

Սինն էլ ռուսերեն լավ չի իմանըմ, բայց միշա կյծխը կյովըմ ա, թե. – Ես ռուսերեն լծվ գիղեմ:

Ասըմ են. – Օրինակ, մի եարց աանք էլի, ինձին ի՞նչ կասեն:

Մտածըմ ա, մտածըմ ա, ասըմ ա. – Իծին գիդըմ չեմ, բայց վըլխճարին մի ձևի ասին:

43 (155). ՀԻՎԱՆԴԻ ՏԱՐԻՔԸ*

Մի ըրեխա եիվանդանոցըմ պառկած ա ըլըմ, բժիշկը եըրցնըմ ա մորը.

– Ա՛յ քույրիկ, – ասըմ ա, – ըրեխեն տասը տըըեկւսն կւս՞:

– Է՜, քե մատաղ, ի՞նչ ա ուտըմ, վըեր տասը տըըեկւսն ըլի:

44 (156). ԱՆԵՐԵՍ ՀՅՈՒՐԸ*

Մի մարթ ղոնաղ ա քյնըմ մի տուն, բայց տրսըզ ղոնաղ ա ըլըմ: Ամիս ա անց կենըմ տրանց տանը: Էտ մարթիք ասըմ են. – Ա՛յ մարթ, բա քու ըրեխեքը միտըտ չի ընգնը՞մ, վըեր վեր կենաս քյնաս:

Ասըմ ա. – Միտըս են ընգնըմ, նամակ եմ կյըել, վըեր կյան:

Մարթ ու կնիկ մտածըմ են, թե էս մարթին վըե՞նց տյուս քըցեն: Էտ կնիկը ասըմ ա. – Ես ձեը զիդըմ եմ, տես ի՛նչ ենք անըմ: Ըռավոտը քըշերով վեր կկենանք, եաց կուտենք ու չարսվի վրա, աըռան չարսվի վրա կկաղնենք, ըըբա տուս կըթռչենք, կւսենք տեսանք վըե՞րս ենք թըռչըմ շատ, եերթով-եերթով տուս ըլինք, վըենց ըլի ղոնաղն էլ դի թըռչիլ, եենց թըռչի թե չէ՝ եղնեն տուռը կըփակենք:

Էտ ա թըռչըմ են, ղսնաղն ասըմ ա. – Ես էլ դեմ թըռչիլ:

Կյալիս ա մոտանըմ, փոխանակ աըռան վրա թըռչի, տո՛ւս թըռչի, դըըբա՛ ներսի վըա ա թռչըմ:

Ասըմ ա. – Չափեցե՛ք:

45 (157). ԳԺԻ ԿԱՐՃ ՃԱՄՓԵՆ*

Էրկու գը՞ժ գժանոցըմ են, խնթրըմ են, վըեր իրանց տուս կյրի: Գըխավոր բժշկի մոտ են քյնըմ, թե. – Մեզ տո՛ւս կյրի:

Ասըմ ա. – Ա՛յ տղեք, տո՛ւս կյրեմ, եա քյնա՞ք մի գժություն անե՞ք:

Ասըմ են. – Չէ՛, արթեն մենք լա՛վ առողջ ենք, շատ էլ շնորակալ ենք:

Ասըմ ա. – Դե տեսեք ի՞նչ եմ ասըմ, իմ կւսբինեւսը չորըորթ եարկըմն ա, եթե պատուեանները մաքրեցիք, լա՛վ մաքրեցիք, տըյաւպկեն վերցըիք մաքրեցիք, ուըեմը ձե՛զ տուս դեմ կյրիլ:

Տեանց տանըմ ա, տեանք մաիկ են անըմ. – Ա յ տղւս, – ասըմ ա, – ելե էս ներսի իրեսը եեշտ ա, բա աըրսի իրեսը վըե՞նց դենք մաքրիլ:

Մտածըմ են, մտածըմ, էն մինն ասըմ ա. – Չևը քյթա:

Մի տախտակ են սլիըըմ, շինըմ լա՛ծը, մինր քյնըմ ա փորը վյեն քըցըմ, էն մինը քյնըմ ա էն մի կողմեն կաղնըմ, սկսըմ մաքըել, էտ ա եավասարակշռությունը տեե պւսեըմ են: Մի թուշըմ աըըսինի տըըյապկեն ծեռիցը վեը ա ընգնըմ, ասըմ ա. – Ես եկող չեմ, տու քյնա, դւլերի սլի:

Հենց տա՛ ղըվկյըմ ա, նա՛ աշմիշ ա ըլըմ, ղվկյւ ընգնըմ: Էն զիժը քյնըմ ա տենըմ՝ տա նեյքի ղոյեն արթեն թա՛րըշիշ ըլւսծ:

– Աըա, սւ՛ շան տղւս, – ասըմ ա եեռվից, – բա վըեր սեե կւսրճ ճամփա կւսր, ինձ էլ կւսսիյւ էլի՜:

46 (158). ՄԵԽԸ ՎՐԵ՞Ր ՊԱՏԻՆ Ա*

Էրկու գիժ պատած են խըփըմ: Մեխը ծեռին խփըմ ա, փոխանակ մեխի սուր կողմը աընի պւտոի վըա խփի, եակառակն ա աընըմ: Էն մինն ասըմ ա. – Ա՛յ տղւս, շաշ ես տու, բա տենըմ չե՞ս վըեյւ էտ մեխը էն մի պւսսփի եմար ա, էտ ու՞ր ես ըաեղ մեխըմ:

47 (159). ՓՐԿԱՐԱՐԸ*

Գիժը գժին փըկըմ ա խեխտվելուց, քյնըմ ա պւսրծենըմ, թե. – Փրկել եմ էփ, էտ մի գըժին խեխտվելուց ազատել եմ:

– Բա ու՞ըեն:

Ասըմ ա. – Թակր ճիան եմ քըցել, չորանըմ ա:

48 (160). ՀԱՅՆ ՈՒ ԵՎՐԵՅԸ

Հայը, եվըեյը բանակըմ են: Իրենց աֆցերը կյափս ա, ասըմ. – Տղեք, – ասըմ ա, ինքն էլ շարք կւսնգնած են: – Մի եարց դեմ տալ էլի, մի պա՛ն դեմ ասիլ, ո՞վ ընչի պատասխան ունի:

Էտ եայը ծեռ ա պըյցնըմ, թե. – Հացըս եեըիք չի անըմ:

Ասըմ ա. – Էրկու պորցյա եաց տվեք:
Երզրորթ անքամ ա կյալի. – Ով ի՞նչ պւսեանջ ունի:
Հայը ծեռ ա պըրցնըմ, ասըմ ա. – Ճուշըս էլ չի եերիք անըմ:
– Էրկւս ճաշ կրաաք:
Էրկւս ճաշ են տալի: Հաջորթ օրը կյալիս ա. – Ընկէրնեն, ո՞վ ինչ սրսեանջ ունի:
Ասըմ ա. – Չայս էլ չի, շաքարս էլ չի եերիք:
– Շաքար տվե՛ք:
Չորրորթ անքամ կյալիս ա, ասըմ ա թե. – Ընկէրնէր, մի վտանգավոր աեղ կւս էլի, եեսախույզի գործ էրս, շատ մեզ պեակ ա, ո՞վ կըսրա քյնա:
Էս եայր եվրեյին ասըմ ա. – Եվրեյ ջան, եւ իրեք եեափ ծեռ եմ պըրցրել, եմանչըմ եմ, եմի էլ առւ ծեռ պըրցրու:

49 (161). «ԳԼԽԻ ԸՆԿՆՈՂ» ԷՇԸ*

Մսրթիք քյնըմ են գազանանոց, աեըմ են բոլոր կենթանիները ծըծաղըմ են, էշը ախուր կսնգնած ա: Դե կենթանիներ են, ծըծաղըմ են իրանց եմար: Մի էրկու օրից եետո քյնըմ են աենըմ են, ընդիակառակը, մեէլ բոլորն են սազ արած, էշն ա ծըծաղըմ: Ասըմ ա. – Ա՛յ մարթ, էս ի՞նչ եուշիվ ա, էրեգ չէ մյուս օրը առւք իք ծըծաղըմ, սա էր սրզւխրած, եիմա էլ սա ա ծըծաղըմ, առւք եք սրզգաըած:
Ասըմ են. – Էն օրվւս ասածը սա նոր ա կըլխի ընգել, թե էն ինչ ինք ասըմ:

50 (162). ՕՔՆԻԼԸ ՎԸԵ՞ՐՆ Ա*

Մարթը կյնգանր թակըմ ա, նա էլ կսնչըմ ա. – Օքնեցե՛ք, օքնեցե՛ք:
Էս թռւշըմը մի մարթ ա անց կենըմ, ասըմ ա. – Ու՞ր օքնենք, էլ ի՞նչ կւս օքնիըւ, էս ա ինքը եանգիստ թակըմ ա էլի, էլ օքնիլը վըե՛րն ա:

51 (163). ԽՄԱՑՈՂ ՄԱՐԹԸ*

Մարթը կյնգանր մի ուրիշ անքամ ծեծըմ ա: Կնիկն ասըմ ա. – Բոլ ա:
Ասըմ ա. – Խի, եւ գիըըմ չե՞մ եվւ դի բոլ ըլնւ:

52 (164). ԿԱՌԱՎԱՐԻՉՆ ՈՒ ԱՇԽԴԵԿԸ*

Կառավարիչը աշխւենին երըցնըմ ա, թե. – Աշխողեկ ջան, կարալ կե՞ս շենքը շաեագործման եանձնես:
Ասըմ ա. – Չէ, ոըռւշ պրրարաըի կեմ եանձնիլ:

53 (165). ՀԻՎԱՆԴ ՀԱՐՍԸ*

Մի կյնգա ամուսինը կրռիվ քյնացած ա ըլըլ: Կնիկը մի եաա ընկեր ա ճաքած ըլեւ, մի եաա էլ մե՜ծ կեսոր ա ունեցել, աեագին էլ մեծ առւն: Պայմանավորվել ա, վըեր էս իրան ընկերը կըառղվը կյա, իրան զգացնել աա էլի: Զգւսցել ա, վըեր էկել ա, ասել ա, եիվսնդ ա էլի մըքամ թե.
– Ըերերնի՛, եկել ես կտուրր,
Վեր արի առւռը, բերնըերնի:
Հենց արա առւռը ճրռռա վըեչ,
Տըռնի խսսրոծ շունը մըռռա վըեչ:
Ըերերնըեր՛, պըռավի սեղովը չընզնես:
Կըալի էլ անթեղովը չընգնես:
Պառավն ասել ա. – Աիճի՛, էն ի՞նչ ա, թալի եիվանդ ես, վե կենամ ճրաքը կրոցնեմ:
– Չէ՛, չէ՛, չէ՛, – ասել ա:
– Քու վեը կենալը ինձ մեար աե ա,
Ճըրաքի լիսն էլ ինձ մեար մաե ա:

54 (166). ԿՈՇԿԱԿԱՐՆ ՈՒ ԱՂՔԱՏԸ*

Մի քյասիր մարթ մի ճըղված մանեք ա քըթել ճըմվւին, ասել ա. – Ի՞նչ անեմ, – ասել ա, – վըեր աանեմ էս մանեքը շինիլ աամ, ելե գոնե մի կիըս շըքարի եախ ա էլի:
Քյնացել ա մաել մի կոշկակարի բուակա, ասել ա. – Աիսըեր ջան, ի՞նչ աամ, վըեր էս ճըղւխծ մանեքը շինես, ինձ աաս:
Ասել ա. – Էրկու մանեք կտաս, կշինեմ:
Ասել ա. – Դե էս մինն առ, կքյնամ էքուց էլ մինը կսլիրեմ: